

педагогічного університету імені Павла Тичини / ред. кол. Н. С. Побірченко (гол. ред.) [та ін.]. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2010. – Вип. 32. – С. 22–28.

5. Мистецтво життєтворчості особистості особистості : Наук.-метод. посібник : у 2 ч. – Ч. 1 : Теорія і технологія життєтворчості. – К., 1997. – 237 с.
6. Пагула М. Психолого-педагогічні аспекти підготовки майбутніх учителів технологій до естетичного виховання учнів засобами етнодизайну. – [код доступу: drohobych.net/youngsc/AQGS/2013_4/pedagogy/202-211.pdf]
7. Тафінцева С. Критерії естетичної вихованості студентів педагогічного ВНЗ / С. Тафінцева // Вісник Львівського університету. Серія мист-во. – 2014. – Вип. 14. – С. 281-285.

Козьмін І.

Науковий керівник – доц. Мамус Г.М.

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Реформування освіти в Україні ставить перед учителем технологій такі сучасні вимоги: володіти не лише необхідними знаннями й уміннями для успішної педагогічної професійної діяльності та засвоювати передовий досвід, а й проектувати та впроваджувати індивідуальні ідеї для самореалізації у творчій діяльності; розвивати потребу до самопізнання та самостійних дій, активізувати художньо-конструкторські здібності; розвивати естетичні потреби, уяву, смаки, сприйняття; удосконалювати свою майстерність шляхом експериментування з новими матеріалами, засобами, конструкціями, технологіями, техніками оздоблення тощо. Все вищезазначене є важливою умовою естетичного сприйняття студентів, які повинні на належному рівні навчитися розробляти документацію та виготовляти й художньо оформляти вироби.

Проблему естетичного сприйняття дійсності вивчають у виявленні власного стилю навчання, мислення, праці; у художньому сприйнятті творів образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; в процесі вивчення спеціальних дисциплін та у між предметних зв'язках тощо. Досягнуті позитивні результати. Однак, ці дослідження не виснажують основних питань формування естетичного сприйняття у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій, оскільки не конкретизовано визначення самого поняття естетичного сприйняття, умови його формування у фаховій підготовці майбутніх педагогів; потребують вдосконалення загальновідомі методи, прийоми, засоби його розвитку.

Мета статті – обґрунтувати актуальність формування естетичного сприйняття дійсності як одну із важливих професійних якостей учителя технологій в сучасних умовах освітніх реформ.

Професійно працювати і разом з учнями творити за законами практичності, краси і досконалості є одним із важливих критеріїв підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності, зокрема й формуванні у них естетичного сприйняття дійсності. Тому значну увагу цьому приділено в Національній державній комплексній програмі естетичного виховання (1994 р.), Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті (2001 р.) та інших.

Теоретичні підходи до естетичного сприйняття, що мають глибокі історичні корені, привертати увагу багатьох вчених. Важливими є психолого-педагогічні дослідження механізмів процесу естетичного сприйняття дійсності Б. Ананьєва, В. Сухомлинського, М. Кагана, Л. Виготського, О. Леонтєва, П. Якобсона. Вирішенням проблем формування естетичного сприйняття в окремих галузях займалися вітчизняні фахівці: О. Пушонкова [4] (динаміка форм естетичного сприйняття), О. Наконечна [3] (щодо тлумачення естетичного сприйняття), Т. Міхова [2] (способи продуктивного формування естетичного сприйняття), О. Кайдановська [1] (емоційний аспект формування естетичного сприйняття) і ін.

Результат аналізу літературних джерел свідчить про важливість перегляду теоретичних засад щодо вдосконалення методики навчання технологій, а також врахування положень художньої педагогіки і учнівської творчості; уваги до вияву всесторонньо розвинутої особистості вчителя, рівня підвищення його освіченості в питаннях загальної і естетичної культури, набуття досвіду й професійних умінь практично-педагогічної естетичної діяльності із використанням сучасних індивідуальних підходів і методів навчання з опорою на графічне, образотворче, декоративне мистецтво. Отже, проблема формування естетичного сприйняття у майбутніх учителів технологій обумовлена необхідністю вирішення протиріччя між реальним рівнем його сформованості у процесі фахової підготовки та сучасними вимогами школи та науки.

Відповідно до вимог стандарту галузевої освіти для підготовки бакалавра напряму «Технологічна освіта» освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника вищого навчального закладу є державним нормативним документом, в якому узагальнюється зміст освіти, тобто відображаються цілі освітньої та професійної підготовки, визначаються місце фахівця в структурі господарства держави і вимоги до його компетентності та інші соціально-важливі властивості та якості.

Відповідно до мети і завдань магістерської роботи та аналізу освітньо-кваліфікаційної характеристики виділено, що випускник повинен знати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі необхідному для розв'язання педагогічних, творчих, науково-методичних і організаційно-управлінських, технологічних завдань; історію української та світової технологічної культури; теорію технологічної

підготовки для здійснення загальноосвітніх завдань основної та старшої школи у фізичному, інтелектуальному, соціальному і духовному розвитку особистості школяра; основи фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, теорію психофізіологічних основ технологічної підготовки; особливості модернізації змісту та структури навчання технології учнів загальноосвітніх навчальних закладів; форми і методи організації навчання технології; методика організації проектно-технологічної діяльності учнів тощо. Крім того, випускник повинен вміти застосовувати отримані знання в процесі підготовки до різного типу навчальних занять, теоретичної і практичної складових заняття, правильно організувати й проводити ці заняття у школі, складати потрібну для занять навчально-методичну та технічну документацію; організувати проектно-технологічну діяльність учнів, організувати й проводити позакласну роботу учнів з технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтва, а, також, факультативні заняття; вести наукову, дослідну, методичну, пошукову роботу в обсязі, необхідному для виконання функціональних обов'язків; прищеплювати учням навички самостійного поповнення знань, користуватися різноманітними методами і формами навчання, прогресивними прийомами керівництва навчальною, технологічною і художньо-творчою діяльністю учнів; формувати естетичний смак та художню культуру молоді.

На заняттях технологій, і зокрема обслуговуючих видів праці, учні виготовляють вироби з текстильних матеріалів. Учитель повинен навчити, зацікавити, допомогти їм у процесі проектування, пошиття та оздоблення виробів різного призначення: рушничків, торбинок, наволочок, чохлаїв, серветок, фартухів, спідничок, суконь тощо. Учні отримують можливість проявити свою фантазію, смак, оригінальність для вибору конструкції, технік та технологій художнього оформлення. Вони повинні виготовити і прикрасити виріб відповідно до його призначення. А для цього необхідне розуміння, аналіз, порівняння різних ліній, форм, об'ємів окремих деталей та їх композиційне вирішення в гармонії. Вибір виробу за силуетом, пропорціями, формою деталей, кольором, за властивостями матеріалів, які використовують для виготовлення, повинен відповідати естетичним та конструктивним показникам швейного виробу. Вирішення цього завдання досягається шляхом створення моделей, які враховують сучасні норми художнього оформлення та стилю, зміни тенденцій моди і воно не можливе без розвинутого естетичного сприйняття.

Важливим для проведення занять проектування та виготовлення виробів з різних конструкційних матеріалів, у процесі естетично-художнього сприйняття вчителем технологій, є системне бачення трансформації зовнішніх ознак окремих деталей, виробу чи цілого комплексу; організації їх кольору і форми, ритмів і пропорційних відношень; художньо-емоційне почуття гармонії; здатність бачити в конкретному естетично-загальному і, навпаки, естетично-загальному в конкретному; здатність до абстрагування, творчої уяви і т.д. Отже, вищезазначене свідчить, що докорінні зміни, що відбуваються в нашій країні, висувають комплекс вимог до педагогічної діяльності, зокрема її естетичного спрямування, посилення її зв'язків з досягненнями вітчизняного і світового досвіду у поєднанні з утвердженням загальнолюдських цінностей і моральних ідеалів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кайдановська О. Творча особистість учителя і проблеми теорії і практики Н. Гузій / О. Кайдановська // Значення емоцій у формуванні художньо-творчих здібностей студентів. – 2000. – № 4. – С.51–58.
2. Міхова Т. Формування способів продуктивної образотворчої діяльності в процесі художньо-практичної підготовки майбутнього вчителя / Т. Міхова // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. Педагогічні науки. – № 32. – Кіровоград, 2001. – С. 110–113.
3. Наконечна О. Естетичне і сучасний контекст тлумачення // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К. – 2003. – № 11. – С.324–330.
4. Пушонкова Ю. О. Феномен сприйняття і пошук загально філософських засад / Ю. О. Пушонкова // Вісник Черкаського університету. Серія «Філософія». – Черкаси, 2002. – № 40. – С.65–72.

Мерещак М.

Науковий керівник – доц. Мамус Г. М.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЕКТУВАННЮ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Важливим напрямом педагогічної освіти на сьогодні виступає установка на розвиток і самовдосконалення фахівця, за умови реалізації якої він зможе вільно орієнтуватися в різних ситуаціях професійної діяльності, науково обґрунтовано впливати на навчання, виховання і розвиток іншої людини. Утвердження особистісної і професійної індивідуальності вчителя повинно стати умовою його повноцінного функціонування й підвищення продуктивності професійної діяльності. Особливо актуальним дане питання виявилось у зв'язку із запровадженням проектно-технологічної системи трудового навчання, в якій процес конструювання і моделювання є невід'ємною складовою загального процесу проектування виробів з різних матеріалів. Учитель технологій, який покликаний забезпечити на